

सौरः भौमबुधजीवशुक्राः६ भौमबुधजीवशुक्राः सौरः१० ।
 एवमेकत्र १३०। अथ द्वौ द्वादशे, द्वावेव द्वितीये तद्यथा
 भौ०बु०, जी०शु०१ जी०शु०, भौ०बु०२ । भौ०बु०, जी०सौ०३
 जी०सौ०, भौ०बु०४ । भौ०बु०, शु०सौ०५ शु०सौ०, भौ०बु०६।
 भौ०जी०, शु०बु०७ शु०बु०, भौ०जी०८ । भौ०जी०, बु०
 सौ०९ बु०भौ०जी०सौ०१० । भौ०जी०, शु०सौ०११ शु०
 सौ०, भौ०जी०१२ । भौ० शु०, बु०जी०१३ बु०जी०,
 भौ०शु०१४ । भौ०शु०, बु०सौ०१५ बु०सौ०भौ०शु०१६ ।
 भौ०शु०, जी०सौ०१७ जी०सौ०, भौ०शु०१८ । बु०जी०,
 भौ०सौ०१९ भौ०सौ०बु०जी०२० । एकमेकत्र १५०।
 भौ०सौ०, बु०शु०१ बु०शु०, भौ०सौ०२ । भौ०सौ०, जी०शु०३
 जी०शु०, भौ०सौ०४ । बु०जी०, शु०सौ०५ शु०सौ०, बु०जी०६।
 बु०शु०, जी०सौ०७ जी०सौ०, बु०शु०८ । जी०शु०, बु०सौ०९
 बु०सौ०जी०शु०१०। एवमेकत्र १६०। द्वौ द्वितीये तयो द्वादशे,
 द्वादशे द्वौ तयो द्वितीये तद्यथा भौ०बु०, जी०शु०सौ०१
 जी०शु०सौ०, भौ०बु०२ । भौ०जी०, बु०शु०सौ०३ बु०शु०-
 सौ०, भौ०जी०४ । भौ०शु०, बु०जी०सौ०५ बु०जी०सौ०,
 भौ०शु०६ । भौ०सौ०, बु०जी०शु०७ । बु०जी०शु०, भौ०
 सौ०८ । बु०जी०, भौ०शु०सौ०९ । भौ०शु०सौ०, बु०जी०१०।
 एवमेकत्र १७०। बु०शु०, भौ०जी०सौ०१ भौ०जी०सौ०,
 बु० शु०२ । बु०सौ०, भौ०जी०शु०३ भौ०जी०शु०,
 बु०सौ०४ । जी०शु०, भौ०बु०सौ०५ । भौ०बु०सौ०,
 जी०शु०६ । जी०सौ०, भौ०बु०शु०७ भौ०बु०शु०, जी०
 सौ०८ । शु०सौ०, भौ०बु०जी०९ । भौ०बु०जी०, शु०सौ०१०।
 एवमेकत्र १८० ।
 एवं दुरुधुरायोगभेदाः शतसशतीत्यधिकं प्रदर्शितम् भट्टे०।
 “सम्पन्नभोगसुखभुगधनवाहनादप्रख्यागान्वितो दुरुधुरा
 प्रभवः सुष्टयः । केमदु मे मखिनदुःखितगीचनिःस्त्राः
 प्रोष्याः खलाश्च न्यपतेरपि वंशजाताः” इहृज्जा० ।
 अथ पुंस्त्वमपि । “प्रचुरधनसमेता भोगसौख्यानितः
 स्वाङ्गजह्वरथलख्यैर्वीहनैरन्वितश्च । बद्धवितरण
 नज्जाप्रापितास्त्रखलद्दुरुधुरजनिता ना ष्टयवर्गैः
 प्रपूर्णः जातकपद्धतौ पुंस्त्वोक्तः । “दधतेव योगसुभय-
 यहान्तरस्थितिकारितं दुरुधुरास्वमिन्दुना” साधः ।
 दुरुधु पु० नी०ता० उक्ते योगभेदे । “तस्वीरज्जुत्यौ दुरुधुस्य
 योगाः स्युः प्रोढशेषां कथयामि लच्छ” इत्युद्दिश्य
 “लम्नात् षडेऽष्टमेऽन्ये रिपुररिग्दहगो वक्रगो नीच
 गामी क्रूरैर्युक्तोऽस्तगो वा यदि सुधशिखी क्रूरनीचा-

रिभस्यैः । अनीचसाणकतमस्तभागे स्थितः शुभो-
 च्चादिपदैश्च ग्रन्थः । क्रूरेशराफी न स वीर्ययुक्तः काखे
 विधातुं न विभुर्वतोऽसौ । चन्द्रः सूर्याद्द्वादशे दक्षि-
 काद्ये षण्डे नेष्टोऽन्ये तुलायां विषेधात् । राशीशेना-
 दष्टमर्तिर्न सर्वैर्दो ज्ञेयः ग्रन्थमार्गः पदोनः । क्षीणो
 भान्ते नो शुभो जन्मकाळे पुच्छायां वा चन्द्र श्वं वि-
 चिन्त्यः । शुक्ले भौमः कषणपक्षेऽर्कस्तुतः क्षुद्रदृष्ट्युन्दु
 धीक्षते नो शुभोऽसौ । शुक्ले दिवा न्हृदहगोऽर्कस्तुतः
 शशाङ्कं कषणे कुजो निशि समर्त्तगतः प्रपश्येत् । दोषा-
 ल्यतां वितनुतेऽपरथा बद्धत्वम् प्रश्नेऽथ वा जनुषि
 बुद्धिमतोऽहनीयम्” ।

दुरुह ति० दुःखेन अज्ञते दुर+अह-कर्मणि खल् । दुर्वि-
 तक्ये । “जानीते जयदेव एव शरणः श्लाघ्ये दुरुहदुते”
 गीतगो० ।

दुरेवा ति० दुर+इ-वा० व । दुःखेन गम्ये “प्रादेवीर्भायाः
 सहते इरेवाः” ऋ०५।२।६। “दुरेवाः दुःखगमनाः” भा० ।

दुरोक्त ति० दुष्ट अोकः समवायोऽत्र प्रा०व०। दुःखेन “दुरो-
 कमग्निरायवे शुशोच” ऋ०७।४।३ “दुरोक्तं दुःखम्” भा०

दुरीण पु० ष्टहे निघण्टुः । “नि दुरीणे अष्टतो मत्स्यैनां
 राजा ससाद विदधानि साधन्” ऋ०३।१।१८। २यज्ञष्टहे
 च । “काव्ययो राजा नेषु क्रत्वा दक्षस्य दुरीणे”
 यजु०३।७२ “दुरीणे यज्ञष्टहे” वेददी० “असि दिव-
 स्यायुर्दुरीणयुः” ऋ० ८।६०।१९ “दुरीणयुर्वजमान-
 ष्टहस्य मिश्रयिता” भा० यु-मिश्रणे वा० क्त । “हंसः
 शुचिप्रहसुरन्तरिक्षसङ्गोता वेदिषद् तिथिर्दुरीणसत्”
 कठोप० ।

दुरीदर पु० दुष्टम् आ समन्नादुदरमस्य । शूद्रतकारे २पणे
 नेदि०। ३अच्चे ४दूते न० अमरः । “दुरीदरच्छद्मजितां
 ससीहते नयेन जेतुं जगतीं सुयोधनः” किरा० । “न
 न्हृगयाऽभिरतिर्न इरोदरम्” रघुः ।

दुर्ग पुंन०दुःखेन गम्यतेऽसौ दुर+गम-वा०ड । (गङ्) (कैला)
 प्रसिद्धे राजाभाश्रणीये १कोट्टे । तत्स्वरूपभेदादिकं
 मत्स्यपुराणे २१३ अ० उक्तं यथा
 “एवंविधं यथात्मानं राजा विषयमावसेत् । तत्र दुर्गं
 न्यपः कुर्वात् प्रस्थानेकतमं बुधः । धन्वदुर्गं मही-
 दुर्गं नरदुर्गं तथैव च । वार्जं चैवास्वदुर्गं च गिरि-
 दुर्गं च पार्थिव ! । सर्वेषामेव दुर्गाणां गिरिदुर्गं प्रश-
 स्यते । दुर्गं च परिशोषेत् वप्राहालकसंयुतम् । शत-